

За фасадата и задния двор в българското кино

Дните на българското кино се проведоха от 10 до 12 февруари в кино „Луцерна“ и в кинозалата на Филмовата академия под патронажа на министерствата на културата на България и Чехия. Партньор на БКИ беше чешката Академията за филмово изкуство.

За четвърти път Българският културен институт в Прага успешно напомни на чешката културна общественост, че в България се създават добри, на високо професионално ниво филми.

Лично аз успях да видя два от 20-те представени филми – „Кецове“ и „Love.net“. Филмът „Кецове“ с режисьори Иван Владимиров и Валери Йорданов, и с участието на Филип Аврамов, Валери Йорданов, Иван Бърнев, Васил Драганов, Иво Аръков, Ина Николова, остави в мен различни усещания, но за съжаление, най-вече горчивина. На първо място поставям естествено възхитата

си от тънката, ненаатрапчива и без излишна самоцелност режисура, от раздвижената, убедителна камера и невероятната органичност на актьорската игра. Наред с това и богатата образност и метафоричност на посланието им, макар че именно то безкрайно ме натъжи. Въпреки вродения си оптимизъм, изпитах нещо, което рядко ми се случва – отчаяние. Отчаяние и болка заради младото българско поколение, което е натикано в задния двор, обречено на празнота, безцелие, заобиколено и притискано от насилие, на което може да отвърне единствено също с насилие. И никакво бъдеще. Единствен изход – да напусне България. Колко е тъжно това, знаем самите ние, които отдавна сме го сторили. Случайно срещнали се различни млади хора, обединени от недоволство в личната си съдба, са събрани на един плаж, почти сюрреалистичен за България.

Обединени от безизходицата си тези млади хора се опитват да загърбят проблемите си и да се отдадат на общуването с почти девствената природа. Но реалността грубо им напомня за себе си чрез насилници, станали в страната ни вездесъщи като „мутри“ и заели постоянно

присъствие в най-новите ни литература и кино. Следите с любопитство лишеното от особени събития еже-

дневие на тези отшелници аутсайдери; дори и любовта – най-неизбежното преживяване за възрастна им е някак осакатена, неистинска и стомахът ви необяснимо се свива от напрежение. Че то лятото така или иначе ще свърши, а после? Къде е мястото на тези духовни, чувствителни хора?

Впечатлен съм от невероятната метафоричност на филмовото производство. Например гайдата в ръцете на чернокожия и великолепния родопски фолклор? Ами кецовете, които успешно са избрани за заглавие на творбата? Показани в началото и акцентирани във финала, те затварят рамка, която ме смачка и навярно дълго няма да мога да се измъкна от нея. Помислете си, какво ще оставят те, обречените на безвремие наши деца, на своите деца? Нима само евтините си, износени, вмирисани кецове? Господи, дано не е така!

От зловонието на кецовете се опита да ме измъкне вторият филм и „Love.net“ (режисьор Илиян Джебелеков, в главните роли: Владимир Пенев, Христо Шопов, Захари Бахаров, Лилия Маравиля, Койна Русева, Джон Лоутън, Диана Добрева, Диляна Попова, Мик Бокс, Йорданка Кузмано-

ва, Лора Чешмеджиева и др.) Да, тук вече надникнахме в друг български свят, който спокойно може да бъде и световен. Като темата с неизмерните възможности на интернета. Страхотна находка на авторите! За нас, другите от 20 век, това е като фантастика, но сигурно е така, повярвах им. Фантастика ми се струваше и заобикалящата героите среда, имам предвид жилищата им с интериора, кухнята, после офисите, сладкарниците, кафенетата и ресторантите. Да, има и такава България, но тя е, припомням статистиката, за съвсем малък процент от обитателите ѝ. Иначе и тук трябва да похваля от сърце създателите, всичко е поднесено професионално, истински се наслаждавах на остроумния диалог, на тънкото, прекрасно, небалканско чувство за хумор, забавлявах се, както отдавна не ми се бе случвало пред екрана. Вечната тема за любовта, въпреки съвременните ѝ измерения и отклонения с много повече секс, отколкото сме свикнали да се показва, все пак е великолепно защитена и аргументирана с емоционални трепети. Този филм ми напомня фасадата, радваща очите с богатия си сецесион. Ала зад нея е и задният двор, за който стана дума. Дано стане чудо, та като Авгиевите обори един ден да дойде митически герой и да го помете. Да, ние българите все на чудо се надяваме. И все още да не се излагаме пред чужденците, както бе напомнено и в тази забавна история.

И двата филма – „Кецове“ и „Love.net“ – изгледах с огромно удоволствие и изпитах спонтанно чувство на гордост, че в България творят толкова много талантиливи, интелигентни млади хора.

Васил Самоковлиев